

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No - 87

HAYAT

Fiati her yerde 15 kuruş
Seneliği, posta ile 7.5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7.5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul bürosuna
muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!
—NIETSCHE—

Cilt: IV

Ankara, 25 Teşrinievvel, 1928

Sayı: 100

Musahabe

Vergi Kanunlarımız Hakkında

Gündelik gazetelerden muttali oluyoruz ki bilhassa vergi kanunlarımızın islahı için bir komision çalışıyor.

Komisionun vergi kanunlarının hangi noktalarının islahile meşgul olduğuna dair matbuata aksetmiş bir malumat yoktur. Fakat ötedenberi vergilerin şekil ve tarzı cibayetleri mükelleflerce olduğu kadar hazinece de karışık ve hayli zahmetli olduğu için bu cihetlerin de komisionun nazari dikkatini celbetmekte olduğunu kuvvetle zan ve tahmin etmekteyiz.

İlmi iktisadın babası telekki olunan "Adam Smith" in vergiler hakkında koyduğu şu kaideler aradan iki asra yakın bir zaman geçdiği halde bu gün de kimetini muhafaza etmektedir:

« 1— Her fert vereceği verginin tarzi tediyesini, tarihi tediyesini, tediye edeceği miktarı vazih ve sarih olarak bilmelidir.

2 — Her vergi mükellefe en

muvafık olan bir zaman ve tarzda tahsil olunmalıdır.

3— Her vergi, mükellefin kesesinden hazineye girdiği miktardan mümkün olabildiği kadar az fazla çıkacak bir surette tanzim ve teşkil edilmeli.»

Vergi kanunlarımızın da bu esaslardan gafil olmadıkları muhakkaktır. Ancak teslim olunmak icap eder ki hâlâ vergilerimizin cibayet tarzlarında islah muhtaç pek çok noktalar vardır. Mesela: bizde mükellef her sene başında muhtelif namı altında yekûn olarak ne vergi vereceğini bilemez.

Bunun mükellefçe sarahaten bilinmesi mükellefin bütçesi ve tediye imkânını evelden düşünmesi ve bulması için lâzımdır.

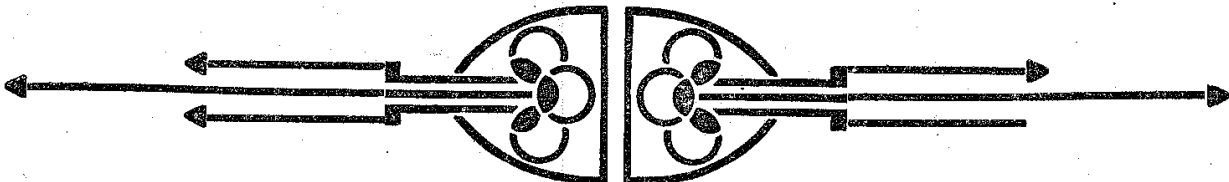
Buna benzer bir çok hususat vardır ki komisionun da nazari dikkatına çarpmakta olduğuna eminiz.

Vergilerin tatbikatında görülen ve mükellefle hazine arasında

büyük mesafeler bırakan müşkilatın izalesi bizzat vergi mefhumunun icabatındandır.

Vergi esasatının yalnız halk ve devlet iktisadiyatı itibarile değil bir de psikolojik noktai nazardan tetkike deyer ciheti vardır. Vatandaşın devlete karşı ilk ve büyük borclarından biri olan vergi vermek ferdin hodbin ruhu karşısında çok defa arzu ile yapılan bir şey olmaz. Medenî terbiyesi inkişaf etmiş memleketlerde daha az görülen bu hadise, bilhassa vergi nevileri çok olduğu zaman, nazari itibara alınmak lâzımdır. Verginin miktar itibarile değil belki nevi itibarile tekessürü mükellefin gözünde büyür. Netekim tahsil makamlarının tenevvu etmesi de aynı haleti ruhiyeyi tevlide müsaittir.

Vergi siyaseti gibi pek müte-nevvi ve mûdil cepheleri olan büyük ve hayati mesele ile meşgul komisiona muvaffakiyet temenni ederiz. ***

Aşık Dertli

- ضیاء الدین فخری بکه -

[اگر جہلری توافقی ایدیورسہ] تبدیل ابتدکاری،
أرباب تبعةك ده بویله تصحیح علرده بولونقلری واقع
ده کیلمیدر ؟

4 — « شاعرک مذهب و مسلکی حقنده سرد
ایدیلن مطالعه لرده ایسته دیکمز قطعیت یوقدر. مدقق،
کندی شخصی کوروشنی، ایجاب ایدن علمی دلیل
و وثیقه لرله تعین مجرریتنده در. »

جواب: عاشقی ادبیاتک اساس الهامی خلق،
تصوف و تکیه ادبیاتیه بالخاصه بکتاشی ادبیاتندن
آلیدی، دردلیک بو ادبیاتلردن متأثر اولدیغنی
بیله پردکن صوکر اولک بویوک بر خلق و تصوف
شاعری اولدیغنی، متعصب بر متعصب اولمادیغنی،
(خلوتیه) طریقه منسوبیتی، صریه لرندن، بعضی
نفسلرندن دولای کندیسنی قیزیلباش عد ایتلری
طوغرو اولمادیغنی یازمشدم.

دردلی، قیزیلباش ده کیلدر. اولق ایسته سیدی
ینه اولامازدی. چونکه قیزیلباش اولایلمک ایچون
أک اساسلی شرطلردن بری زوجہ سنی، عائله سنی ده
برابر سوروکله مکدر. حال بوکه زوجہ سنی، اوغولری،
ایمانی قوتلی برر سنیدرلر.

دردلی، تام معناسیله بکتاشی ده ده کیلدر؛
بلکه محب طریقتدر. نفسلری، دوریه لری بووادیده کی
سوزلرک بر شکل منظوم و ظریف آلماسندن ایله ری
کیده من. بونکله برابر اوغللرندن برینک اسمی
(عمر) اولماسی (بکتاشی و قیزیلباش) انهامی
رده کافیدر.

هم اویله شاعرلر واردرکه عمرنده شراب کورمه دیکی
حاله (می) دن بحث ایتشلر؛ اویله لری واردرکه
أک قیزیلباشلری تقدیسه سوق ایدمک صریه لر،
مدحیه لر یازمشلردر. اُسکیدن دیوان ترتیب ایدن
بر شاعرک صریه، مدحیه یازمق ضرورت، حس
ایتمه سی، بونلر سز دیوانک مکمل اولماسی دوشونولورسه
دردلی به عائده صریه لرکده یازیلانلارده کی سائق
آکلاشیلر.

بوندن باشقا ساز فصللری آراسنده صریه،
مدحیه اوقومق بر عادتدی. شاعر هر حاله کندی
اُترینی اوقومق، بکندیرمک مجرریتنده ایدی. بم
یه تشدیکم عاشقلرده بو عنعنیه رعایت ایدرلردی.
بونکله برابر دردلی یالکز سنیلر آراسنده
دولاشمادیغنی، عشرت لر آراسنه، علوی کویلرینه ده
کیتدیکی ایچین بو وادیده شعرلر سویله مک،
آچیقجه می اونلرله هم حال کورونک ایجاب ایدر.
بناء علیه داهازایده وجدایاته تعلق ایدر بو (مذهب
ومسلک) ک « علمی دلیل و وثیقه لرله » اثبات
ایدیله میسک پک طبیعیدر.

5 — تولوم مسأله سنده « دیگر بر سالنامه ک

أخیراً نشر ایتدیکم (عاشقی دردلی) کتاب
حقنده (حیات) ک (96) نوسرو سنده انتشار
ایدن نقیدی کوردم. تعرض و دشنامدن آزاده
علمی تدقیقلری چوق متحس ایتدی. التفاتلریکزه
تشکرلر ایدرم. مطالعاتکزی جوابسز بیراقق اُتری
جریحه دار ایدمک ملاحظه سیله جوابلری عرض
ایدیورم:

1 — « سالنامه قونق اوزره حاضر لاش بر
تدقیقک اُتر حاله انقلابی دوشونولورکن بونک بردفعه
ترتیب و تصحیحدن کچمه سی ایجاب ایتمزیدی؟ »
جواب: علاوه و تصحیح ایدمک یکی برشی
اولمادیغی ایچون مقاله لر هینا کتابه درج ایدلمیدر.
ترجمه حالی یکیدن یازمق، هینی موضوعی یکیدن
یازمق اولوردی.

2 — « طلعت بک اُترینی یازارکن، موضوعی
اولان شاعر حقنده اولجه یازیلان بوتون شیلری
کوره جک، ایجاب ایدملری تقدید حاده سندن
کچیره جکدی. بزم بیله کلر عزدن رضا توفیق بکه عائده
بر تدقیق واردر. . . . طلعت بک بر کندی اُترینی
برده بو تدقیق کورده هر هانکی بر قارلک حیرت
و اُندیشه سنی اُترنده بر منقد صفتیه حل ایتلیدی.
جواب: رضا توفیقک تدقیقنی کورمه مش، بویله
بر شیشی اولدیغنی ایشتمشدم. او مقاله لری یازارکن
(پیام) غرته سنی بولق امکانشزدی. رضا توفیقک
عندی حکملر، مطالعه لر یوریده جکنی بیله دیکم ایچون
بو خصوصده کی وقوفسزلغنی ایشدنجه حیرت ایتمشدم.
شو حاله کورم دیکم برشی حقنده مطالعه سردایتک
ألبته طوغرو اولمازدی. ایلک بول سالنامه سنده کی
مقاله به کلنجه: محضا محرری اولان شرف مرحومک
روحنی انجیمه مک ایچون موضوع بحث ایتمه مشدم.

3 — « دردلی «نک حیاتک مهم بر قسمی
(انتخار) حاده سندن اول کچمش، او حیاته عائده
شعرلرده ایسه (دردلی) مخلص قولانیلمشدر، بوکا
نه دییه جکز؟ »

جواب: دردلیک صاغلغنده دیوان ترتیب
ایتدیکی بر شعرندن استدلال اولونابیلر سده بوندن
انتخار تشبثدن اولده (دردلی) مخلص ایتدیکی طنز
اولوناماز.

همتی بو ایش بزه پیرلک
خدمتی ایتدم نیجه میرلک
خیلی مسلک، چوق وزیرلک
سایه سنده بر دردلیک قازاندم.

قطعه سی (دردلی) مخلصک صوکرادن قولانیلمدیغنی
اثبات ایتزمی؟
با خصوص صوکرادن تبدیل مخلص ایدن
شاعرلرک اُسکی شعرلرنده کی اسلمی، یکی مخلصلرله

قیدی، کتابک قیدی ایله تمارض تشکیل ایدیورم.
جواب: اسکی سالنامه ده وفاتی تاریخک
(1255) کویسته ریلی تحقیقاتک نقصانلغندن ایله ری
کلشدر. چونکه دردلی، (1241) ده یکچی پیرلک
الاسندن صوکر استانبوله کلش، خسرو پاشانک
(هسا کر منصوره سرعسرلکی) هنکامنده
استانبوله بولومش و بو صیراده خسرو پاشانک
تونسدن جلب ایتدیکی فسلی برطاقم یامانلره کیدیردک
سلاملق رسمنده بولونیرماسی اوزرینه (فس)
پادشاهک خوشنه کیتدیکندن فس اکسای حقنده کی
اراده یی آلفیشلامش، بونک اوزره رینه مملکتک
ایمانلغنی آلمش، بولیده کی سوء استعمالی اوزرینه
بولی دفتر دارینه یازدیغنی شعرله [دیوان، ص 125]
سلطان مجید دورنده ده یاشادیغنی کویستمشدر.

اُسکی سالنامه ده کی معلوماتک تصحیح مقصدیه
یازیلاجق یازیلر شرف کبی کزیده بر کنجک
خاطره سنه حرمتسزک اولاجمی ایچون مسکوت
کچیلمشدی.

6 — « مرقدک تعینی ایشنده بر آزه تود
شرائطنه رعایتکار اولق ایجاب ایلردی. الخ »
جواب: قویون یازانده کی جامع قبرستانه دفن
ایدیلدی حقنده کی معلومات، حقیدینک و بولیده
دردلی به عائده خاطره لری نقل ایدن ذواتک افاده لرینه
مستنددر.

مقبره سی حقنده آراشدیرمارلرده بولونمادم؛
ده کیل. حزیران ایچلرنده بولی مبعوثی شگری بک
مقبری اختیار بر آنقره لینک بیله دیکنی سویله مش
ایسه ده اوزانک آنقره ده اولماسی، شگری بککده
استانبوله حرکتی حسیله بوایش آتی به تعلق ایدیلمشدی.
مقبری بولدیغمده براحتقال ترتیب، مزین بر هزار
انشاسنه دائر تصورلرم باقیدر.

7 — « دیوانده کی شعرلرک ترتیبده ألقباتی
ترتیب نظر دقته آلمش، یکرمنجی عصرک ایلک
ربعنده ادبیات تاریخنه عائده اثر یازان بر محرر
مملکتده کی تدقیق و اصول تبدلرینه بیکانه قالمایارق
بونلری مثلاً عروض و جہلری آیری، ویا، نظم
شکلرینه نظراً قلندریلر، سماعیلر، دیوانلر، قوشمه لر
آیری و یا خود موضوع تفریق ایدیلرک آیری فصللره
درج ایتسه لر دی نه اُنی اولوردی! »

جواب: شعرلرک ألقباتی ترتیبی اُسکی عنعنیه
رعایت مقصدیه در. باخصوص مطبوع و غیر مطبوع
دردلی دیوانلری ده بؤاساسه کوره ترتیب ایدیلشدر.
اگر دردلی، « یکرمنجی عصرک ایلک ربعنده »
یاشامش اولسه ییدی دیوانی تعریف بویورولان اصوللردن
برینه توفیقاً ترتیب ایدر، « مملکتده کی تدقیق
و اصول تبدلرینه بیکانه » قالارق وقوفسزلغنی
کویستمزدم.

فکرجه بو مطالعه (فضولی) دیوانی یکیدن
طبعده همتی سبق ایدن کوپرلی زاده فوآد بکه (ندیم)
دیوانی اُسکی اصولده طبع ایدن شاعر نهاد بکه ده
راجعدر؛ چونکه بو ذاتلرده « تدقیق و اصول تبدلرینه
بیکانه » قالمشدر.

8 — « بوشعرلردن بر قسمی (فغانی) طرفندن

باصدیریش، بونلرک طاش باصاسی دیوانده بولوندیغی
اشارت کرکدی . نهایت اثرک بوتون شعرلرینی احتوا
ایدوب ایتمه دیکی حقدنه بر نوط یوق . بزه کوره
دردلی نك برچوق شعرلری کتاب خارجنده قالشدر .

جواب — دردلی دیوانی بردفنه ده کیل ، بن
کوردرکریه کوره بش دفنه باصیلشدر . هپسی ده
یکدیگرینک عینی ، سراپا خطالیدر . باخصوص
باصیلدینی مطبعه ، حتی تاریخلری بیله یوقدر .
هانکیسنی اشارت ایدیهیلیردم . کاغدلرینک (بیاض ،
صاری ، قرم) رنگده اولالرینه نظراً اشارت
بیلیم جائز اولورمیدی ؟

عاشق دردلی نك شعرلری تماماً نشر ایتدیکم
دیوانده مندرجدر ، ادعاسینده بولونامد . شاعرك
کیتدیکی یرلرده یکی یکی شعرلر سوبله مەسی ، بونلردن
پك چوغنك دیگر یرلره کیتمه مەسی پك ممکندر .
اخیراً (1273) تاریخنده یازیلش برجموعه ده دردلی به
عائد برقاج پارچه داها آلدیهلرک (دردلی) غزته سیله
نشر ایدیلشدرکه بوده دردلی نك برچوق شعرلرینک
داها بولونا جفنه قناعتم اولدیغی کوسته ریر .

یالکز هر (دردلی) امضاسنی طاشیان شعرلرک
بوشاعره اسنادی طوغرو اولماسه کرک . چونکه
سعدالدین نزهت بکده بولوندیغی سوبله دیکی کز :

عاشق دردلی کندی چالار سازینی
قارا طوبراقلره سوردر یوزینی
آلیورک شو دردلی نك سازینی
بوزوقدر پردلر ، تلر پریشان

قطعه سی کی معناسز ، ارتباطسز ، مکرر قافیله ،
مشوش وزنلی شعرلرک (دردلی) به اسنادی حرمتسزلاک
اولور . دیواننده کی شعرلرک تدقیقندن مستبان
اولاجنی وجهله درلی قوشمه لرده دائماً هجاک
(6 + 5 = 11) شکلی قولالاشدر . یوقسه
بوقطعه ده کی برنجی مصرعی 4 + 4 + 3

ایکنجی » 3 + 2 + 6

اوچونجی » 3 + 8

دوردنجی » 5 + 6

طرزنده تشوشاته اصلا دوشمز . بونی مبتدیکنه
عائد فرض ایتسه ک بیله معناسزلی کنیدیسنه عائد
فرض ایتسه ک بیله معناسزلی کنیدیسنه عائد اولادیغی
کوستیر .

التفاتلریکزه تکرار تشکر و عرض حرمت ایلهرم .

چان قیری مبعوثی

Ahmet Talat

Matbuat arasında bir hafta

Merihle muhabere

Son günlerde hayret verici haberler gazete sütunlerini işgal etmeye başladı. Bilhassa merih yıldızı ile muhabere mes'elesi bunların en dikkate şayan olanıdır. Robenson isminde bir telepati mütehassısı ötedenberi merihle muhaberede bulunuyormuş, hatta bu yıldızın sakinlerine ait bir çok malumata da malikmiş. Bu ilmini bir zarf derununda ingiliz posta ve telgraf idaresine vermiş. Yarın öbür gün, merihle muhabereden sonra, bu zarf açılacaktı.

Her nedense bu telepati vasıtası ile elde edilen bizim gibi layık düşünenleri tatmin edecek mahiyette değildir. Medrese ve tekkeleri kapattıktan sonra böyle uhrevî ve manevî vesaitle husule gelen ilme pek inanmıyoruz. Eğer müspet ilim telepatı gibi, ispritizma gibi bu güne kadar yalnız şarlatanlarla akılsızlara merak veren garabetlerden imdat umacak hale gelmişse ne yazık!

Fennin icazkâr kabiliyetini kim inkâr edebilir? Merihle konuşmak bu asırda insanlar için nihayet bir gün mes'elesidir. Şüphesiz merihle konuşulacak, hatta oraya kadar gidilecek. Oranın sakinleri ile harp te, ticaret te yapılacaktır. Buna kat'i imanımız vardır. Yalnız biz bu hakikatin tecellisinde telepatinin bir röl oynayacağını kabul edemiyoruz.

Vaktile bir vali maiyetinden birile kırlarda avlanmaya çıkmış. Havanın bulutlu olduğunu gören vali yanındaki sormuş:

— Acaba yağmur yağacak mı?

— Çobanlar bu işten iyi anlar, soralım.

Kırlarda davarını otlatan bir çoban bulup sormuşlar. Çoban derhal bir koyunu yakalayıp kuyruğunu kaldırmış, ve:

— Yağmur yağmayacak! demiş.

Oradan ayrıldıktan biraz sonra müthiş bir sağanak her ikisini sırsıklam edince memur, valiye sormuş: "bu ne hal?"

Vali cevap vermiş:

— Müneccim çoban, barometre koyun olduktan sonra başınıza taş yağmadığına şükür!

... Her hâlde Merih yıldızı için bir

telepati mütehassısından daha münasip bir rehber bulunurdu.

Avrupa-Amerika

Zepelin balonu Bahrimuhiti Atlasıyı aştı. Almanların bu muvaffakiyetine mukabele olmak üzere bir ingiliz de küçük bir tayyare ile kendini Amerika sahillerinden Avrupaya doğru dört gün evel kapup koyuverdi. O gün bu gün bu kahramandan haber yok! Bahrimuhit üstünde kâhramanlar ekseriyetle kurbanı tehavvül ediyor.

Semavî vesaitin en emini hangisidir, bizce henüz kat'iyetle malûm değil: Balon mu, tayyare mi? Bununla beraber hangisi daha büyük ve muhteşemse o bize daha emniyetbahş görünüyor. Mesela bir muazzam balon, bir küçük tayyareden daha ziyade metin bir şekle sahip degil midir? En cesaretli bir zata bu iki makinaden hankisini tercih ettiği sorulursa şüphesiz Balona doğru bakar.

Bundan dolaydır ki biz de zevairperest olduğumuz için balonun cesameti bize nasıl emniyet verdi ise bu küçük tayyare de o kadar endişe vërmişti. Maalesef bugün bu endişe tahakkuk etmiş bulunuyor. Biz bu neticeden ziyade, mavun sandalla Bahrimuhit gezintisine çıkmak isteyen bir meraklı gibi, kendini bir çift güvercin kanadı ile Bahrimuhit semasına fırlatan tayyarecinin, cesaretine değil, aklına hayranız!

Hidiv Hz. vâlidesi

Gazeteler yazıyor: "Sabık Hidiv Hz. nin muhterem valdeleri hanım efendi, 75 bin Türk lirasına kiraladıkları bir Fransız vapuru ile Mısra hareket etmişlerdir. Bu vapurun kamaraları müşâ-rünileyhanın maiyetini istiap etmediği cihetle bir çokları güvertede kalmışlardır."

Böyle bir konak halkını temamilen alamayan vapor küçük bir şey mi diye merak ettik' gittik, baktık: bu vapurun yanında çifte beyaz bacalı Romanya vapuru, adeta kenarına asılacak bir çanta gibi duruyordu.

H. M.

Müdür Mes'ul: Faruk Nafiz

İstanbul — Devlet Matbaası